

nenne Riet; men derom, mener jeg, kan kun være een Mening, at saalænge et saadant Forhold bestaar, er der i Kongerigets samtlige Kjøbstæder ingen Haandværkere saa slet stillede som Kobbersmedene. Om ingen andre Haandværkere gjælder, hvad der gjælder om Kobberværerne ikke alene maae see disse udføre de samme særdige Kobbersmedarbejder, og at de paa Grund af deres Overlegenhed kunne udsælge dem, men at de ogsaa maae finde sig i, at Kobberværerne ved de saakaldte Kobberførere omsøre deres Fabricata rundt omkring i Kongeriget, saavel i Kjøbstæderne som paa Landet, og at de der kunne opkjøbe gammelt Kobber og Messing, uden at Kobbersmedene maae gjøre det samme. Det ærede Fleertal i Udvalget mener rigtignok, at Omkørsel med Kobber og Messingvarer ikke er indbefattet under det almindelige Forbud mod Omløben med Varer; men hvis saa var, hvad skulle vi saa med den Lov, som Fleertallet har bragt i Forslag; mig forekommer det, at den da er til aldeles ingen Nytte. Men det forholder sig heller ikke saaledes, hvilket klart ligger i Loven af 13de Februar 1775, hvis § 1 begynder saaledes: „Det skal være Alle og Enhver strengeligen formeent under hvad Paastub optænkes kan, med Kram-, Handels-, Galanteri- eller Haandværksvarer i Danmark at omreise for samme enten paa Landet eller i Kjøbstæderne uden Markedstider at salbyde og sælge“. Jeg mener, at Regjeringen kan paa Tider, hvor Kobbersmedprofessionen stod paa et lavt Trin, have havt god Syne til, for at ophjælpe Kobberværerne, at forsyne disse med særdeles Privilegier, og deriblandt at give dem Tilladelse til den saakaldte Huseerhandel, uagtet samme dog var i aabenbar Strid med de allerhøieste Tilfagn, som vare givne Kobbersmedene i de kongelige Confirmationer af 23 Januar og 16 August 1672, hvori det hedder, at Kobberførerne ikke maae reise om med Kobbervarer i Kjøbstæderne og paa Landet, men kun paa Markederne alene. Men jeg mener ogsaa, at Regjeringen, naar Kobbersmedprofessionen først, uagtet alle de Vanffeligheder, den har havt at bekæmpe, er kommen paa et saa høit Trin, som den nu staaer paa, kan have fuld Syne til, for

at ophjælpe Kobbersmedene, at have de Privilegier, som i saa Henseende engang ere tilfaldte Kobberværerne, og som ere Kobbersmedene til Fordærvelse og Ødelæggelse. Det ærede Fleertal siger, at Danmark er et lille Land, og at Fabrikkerne derved ville blive ødelagte; men Kobberværerne ødelægges ikke, fordi de miste Huseerfriheden; thi de have forveien Meget forud for Kobbersmedene, idet de ikke alene udføre det samme Kobbersmedarbejde som Kobbersmedene, men smelte, udsmede og valtsse de Kobber- og Messingplader, hvoraf Kobbersmedene udføre det særdige Arbejde. At Huseerfriheden ikke har saameget at betyde, sees ogsaa deraf, at der kun er en eneste Fabrik, nemlig Haraldsfløj, som benytter denne Frihed, men som rigtignok ogsaa benytter den i stor Udstrækning og til stor Skade for Kobbersmedene. Nei, naar Kobberværerne sættes lige med andre Fabrikker og Kobbersmedene lige med andre Haandværkere, kun da mener jeg, at Retfærdigheden steer Fyldest. Skulde Kobbersmedene fremdeles lide under det Tryk, hvorunder de nu i saamange Aar have lidt, maatte der dertil være ganske særegne Grunde. Nu siger det ærede Fleertal vel, at dertil er ogsaa særegne Grunde, og det søger dem i Landboerens Interesse. Det hedder, at Kobberføreren altid er for Landboen en velkommen Gæst; han medbringer de tunge Kobber- og Messingvarer, sælger dem for billig Betaling, giver god Credit og betaler dyrt gammelt Kobber og Messing, og at det derfor vil være til stor Skade, hvis Landmanden skulde miste en saadan Gæst. Jeg vil i den Anledning tilslade mig at bemærke, at jeg har flere Breve liggende for mig, som netop tyde paa det Modsatte, som alle tyde paa, at det ikke vil være Landmanden til Skade at ophæve Kobberførernes Privilegier. Jeg vil endvidere bemærke, at Regjeringen ikke deler Fleertallets Ansigtelse, hvad man flere Steder seer tilkjendegivet, navnlig i Forordningen af 13de Februar 1775, i hvis Præmisses det hedder: „Den tiltagende Misbrug ved Bispekram- og Omløben med flige Varer er til de Handlendes og Borgernes Fornærmelse i Kjøbstæderne og forleder Bondestanden og andre Ukyndige til unyttige og skadelige Udgifter imod Loven og Forord-